

Informe de seguiment de titulació

Titulació: Grau en periodisme

Curs d'inici de la implementació: 2008-2009

Centre: Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna

Responsable/es: Dr. Marçal Sintès, director del Grau de periodisme i Dr. Josep Rom, Responsable de l'execució de l'IST

1. Informació pública sobre el desenvolupament operatiu del programa formatiu.

Link del web de centre: <http://www.blanquerna.url.edu/web/default.aspx?idf=4>

Link de la secció d'informació del Grau de Periodisme (accés als estudis, matrícula, pla d'estudis i professorat): <http://www.blanquerna.url.edu/web/interior.aspx?alias=fcc.estudis-grau.periodisme&idf=4&id=770>

La normativa de trasllats es troba a la normativa acadèmica de la Guia de l'estudiant: http://comunicacio.blanquerna.url.edu/guia_estudiant/guia/introduccio.html

Link de la secció de calendaris (acadèmic, exàmens), horaris, guia i normativa acadèmica: <http://www.blanquerna.url.edu/web/interior.aspx?alias=fcc.secretaria-academica&idf=4&id=812>

Link de la secció de relacions internacionals (programes i institucions amb conveni signat): <http://www.blanquerna.url.edu/web/interior.aspx?alias=fcc.relacions-internacionals&idf=4&id=782>

Link de la secció de pràctiques externes (institucions on fer pràctiques), els objectius es troben descrit en el pla d'estudis: <http://www.blanquerna.url.edu/web/interior.aspx?alias=fcc.estudis-grau.periodisme.practiques&idf=4&id=1742>

La normativa del treball final de grau es farà pública a finals del segon semestre del curs 2010/11.

2. Indicadors (taula amb dades):

Dimensió	Indicadors	Curs	
		2008-2009	2009-2010
Accés i matrícula	Nombre de places ofertes de nou ingrés	85	85
	Ràtio demanda de places/ofertades	3,29	3,32
	% Estudiants matriculats de nou ingrés segons via d'accés	80,61 % PAU 18,36 % 1er. Cicle d'estudis no tancat 1,03 % alumnes > 25	87,1 % PAU 0,99 % COU, Batx. sense PAU, Logse 1,98 % alumnes FP / CF / CFGS 9,90 % 1er. Cicle d'estudis no tancat
	% Estudiants de nou ingrés	0 % matriculats de <15 cr	0 % matriculats de <15 cr

matriculats per intervals de crèdits ordinari matriculats	0% matriculats de 16 <cr<30 1,09% matriculats de 31 <cr<45 96,74 matriculats de 46 <cr<60 2,17% matriculats de > 60 cr	0 % matriculats de 16 <cr<30 0,97% matriculats de 31 <cr<45 98,06 matriculats de 46 <cr<60 0,97% matriculats de > 60 cr
---	---	--

Dimensió	Indicadors	Curs	
		2008-2009	2009-2010
Característiques dels alumnes	% Estudiants de nou ingrés segons el nivell màxim d'estudis dels pares	MARES 0,99 % Sense resposta 1,98 % Sense estudis 5,94 % Primaris complerts 18,81 % Batxillerat elemental o similar 20,79 % Batxillerat superior o similar 26,73 % Diplomats universitari o similar 22,77 % Dr, llicenciat, enginyer, arquitecte... 1,98 % Altres / NS / NC PARES 2,97 % Sense resposta 2,97 % Sense estudis 4,95 % Primaris complerts 14,85 % Batxillerat elemental o similar 13,86 % Batxillerat superior o similar 27,72 % Diplomats universitari o similar 30,69 % Dr, llicenciat, enginyer, arquitecte... 1,98 % Altres / NS / NC	MARES 0,99 % Sense resposta 1,98 % Sense estudis 5,94 % Primaris complerts 18,81 % Batxillerat elemental o similar 20,79 % Batxillerat superior o similar 26,73 % Diplomats universitari o similar 22,77 % Dr, llicenciat, enginyer, arquitecte... 1,98 % Altres / NS / NC PARES 2,97 % Sense resposta 2,97 % Sense estudis 4,95 % Primaris complerts 14,85 % Batxillerat elemental o similar 13,86 % Batxillerat superior o similar 27,72 % Diplomats universitari o similar 30,69 % Dr, llicenciat, enginyer, arquitecte... 1,98 % Altres / NS / NC
	% Estudiants segons CCAA de procedència	1,02 % Indefinit 1,02 % Balears 1,02 % Euskadi 96,94 % Catalunya	0,99 % Indefinit 1,98 % Balears 97,03 % Catalunya
	% Estudiants segons comarca de procedència	3,06 % Indefinit 1,02 % Alt Penedès 1,02 % Alt Urgell 1,02 % Bages 1,02 % Baix Camp 7,14 % Baix Llobregat 53,06 % Barcelonès 1,02 % Garraf 7,14% Maresme 1,02 % Segarra 2,04 % Segrià 1,02 % Solsonès 1,02% Vall d'Aran 11,22 % Vallès Occidental 8,16 % Vallès Oriental	5,94 % Indefinit 0,99 % Alt Camp 2,97 % Alt Empordà 0,99 % Bages 1,98 % Baix Camp 0,99 % Baix Empordà 8,91 % Baix Llobregat 0,99 % Baix Penedès 40,59 % Barcelonès 0,99 % Garraf 0,99 % Garrotxa 1,98 % Gironès 10,89 % Maresme 0,99 % Montsià 1,98 % Osona 0,99 % Selva 0,99% Tarragonès 12,87 % Vallès Occidental 2,97 % Vallès Oriental

Dimensió	Indicadors	Curs	
		2008-2009	2009-2010
Professorat	% Hores de docència impartida per professors doctors	40,92%	35,18%
	% de docència impartida per professors:		

	Catedràtic	0,96%	0,57%
	Titulars i agregats	8,49%	7,68%
	Altres (ajudants, col·laboradors, associats)	90,55%	91,75%

Les tres titulacions del centre comparteixen el mateix pla d'estudis i el professorat els dos primers cursos, per tant els percentatges de professorat són idèntics a les tres titulacions.

		Curs	
Dimensió	Indicadors	2008-2009	2009-2010
Mètodes docents	% hores per tipologia d'assignatures	62,5 % Classes magistrals 32,5% Laboratoris 5% Tutories	62,5 % Classes magistrals 32,5% Laboratoris 5% Tutories

Les assignatures de primer i segons curs es reparteixen segons el mateix criteri tipològic i en les tres titulacions de grau del centre. El 20% de les hores de laboratori es realitzen segons la dinàmica del Seminari (grup de 12-14 estudiants amb un professor-tutor).

		Curs	
Dimensió	Indicadors	2008-2009	2009-2010
Satisfacció	Satisfacció dels estudiants amb el programa formatiu	3,34 (aquest índex és sobre 5)	3,26 (aquest índex és sobre 5)
	Satisfacció del s titulats amb la formació rebuda (No tenim retitulats)		
	Satisfacció del professorat amb el programa formatiu (Encara no s'ha habilitat un sistema d'enquestes de professorat)		

La pregunta 21 de la nostra enquesta als estudiants és la que valora de forma global la seva satisfacció amb la labor del docent, segons l'escala indicada:

21- En general, estic satisfet amb la labor docent d'aquest professor: 0: completament en desacord, 1: molt en desacord, 2: en desacord, 3: d'acord, 4: molt d'acord, 5: completament d'acord.

		Curs	
Dimensió	Indicadors	2008-2009	2009-2010
Resultats acadèmics	Taxa de rendiment en primer curs	80,48	81,06
	Taxa d'abandonament a primer curs (per anul·lació de matrícula)	6,12	5,94

3. Anàlisi valorativa del funcionament de l'ensenyament i accions de millora

Els dos primers anys d'aplicació del nou grau de Periodisme adaptat al procés de Bolonya han estat marcats, bàsicament, per dos eixos principals:

- a) L'establiment de les noves estructures organitzatives associades a Bolonya.
- b) La implantació i el desenvolupament dels nous projectes docents per tal d'assolir, en primer lloc, les competències generals del grau, i, en segon lloc i de manera progressiva, per fer possible la introducció de les competències específiques del grau.

A més a més, aquests dos primers anys del grau de Periodisme també han estat marcats pel fet que gairebé totes les assignatures impartides són comunes amb la resta de graus de Comunicació de la nostra Facultat (Publicitat i Relacions Públiques, Cinema i Televisió), segons es plantejava a la memòria de grau. Això ha significat que en els dos primers cursos s'ha impartit bona part de les assignatures bàsiques del grau i les respectives introduccions a les especificitats dels graus. Per això, aquesta primera anàlisi valorativa serà substancialment similar a la que es pugui fer en la resta dels graus de Comunicació de la nostra Facultat.

a) Pel que fa al primer punt, en aquests dos primers anys s'ha desenvolupat tota una nova estructura acadèmica, presidida i articulada al voltant dels mòduls, el que ha suposat una completa reestructuració de la manera d'agrupar les diferents assignatures i també ha suposat l'aparició de nous responsables acadèmics d'aquestes assignatures, els coordinadors de mòdul. En aquest sentit, l'èxit d'aquest nou desplegament ha estat total. Els mòduls s'han consolidat com la nova estructura acadèmica de la Facultat, els nous responsables acadèmics han assumit plenament la seva responsabilitat i els professors de les assignatures s'han adaptat fàcilment a la nova manera de fer, tot descobrint les possibilitats d'innovació que se'ls oferien. A més a més, els coordinadors dels mòduls han estat els agents més implicats, actius i efectius a l'hora de portar a terme les novetats acadèmiques i organitzatives, amb una capacitat de lideratge notable. D'aquesta manera, una de les virtualitats de la nova estructura ha estat el descobriment de les potencialitats dels mòduls com a estructura acadèmica, i de la importància vital dels seus coordinadors pel que fa a la feina concreta i pràctica del dia a dia de la Facultat.

Per altra banda, i gràcies a aquest lideratge dels coordinadors de mòduls, s'ha pogut introduir una reforma en profunditat de l'estructura acadèmica de les assignatures (agrupades

en mòduls), una reforma dirigida fonamentalment a treballar amb grups reduïts d'estudiants, i per tant, a utilitzar metodologies d'aprenentatge més personalitzades i tutorialitzades. Això ha comportat un intens debat dins les assignatures, els mòduls i dins el mateix grau sobre com afrontar aquets espais educatius nous. Si el primer any d'aplicació va estar presidit per les proves i els dubtes, el segon ha significat una plena consolidació de les noves propostes, un cop comprovats els problemes però també les oportunitats que oferia el nou model. Així, s'han constituït equips d'assignatura integrats per professors nous (que s'hi afegien en ocasions a equips de llarga trajectòria); s'han coordinat els nous programes d'assignatura després d'importantes revisions de continguts, de metodologies i de sistemes d'avaluació; i s'han estudiat les qüestions transversals que recorrien diferents assignatures. Tot això ha possibilitat una renovació molt rigorosa de totes les assignatures, la creació de dinàmiques noves dins dels equips de professors (de fet, ha sorgit el concepte, fins ara més nominal que real, de "grup de professors d'assignatura") i l'*afinament* dels instruments pedagògics en uns casos, i la creació de nous en d'altres.

En aquest apartat, un cop s'està implementant una nova estructura acadèmica, hem evidenciat una mancança en el nombre de Doctor i Doctors acreditats dins dels nostres estudis. Si bé és cert, que aquest percentatge continua estan per sota d'allò que hauríem de tenir, s'ha de remarcar que aquest percentatge ha pujat espectacularment en els últims anys. El nombre de doctors i doctors acreditats en l'àrea de periodisme ha crescut molt a partir d'un bon nombre de professors que han presentat la tesi doctoral durant els últims anys. S'ha de tenir en compte que els estudis de periodisme a la nostra facultat havien estat clarament professionalitzadors i el capital humà que havia impartit classes provenia del món professional. També s'ha de destacar la joventut de la nostra facultat. Aquest fet és important si tenim en compte que els primers cursos de doctorat es realitzen ara fa uns deu anys, i és ara que estan donant els seus fruits. Per tant, la línia durant els propers anys està clarament dirigida a la consecució d'una majoria de doctors i doctors acreditats que imparteixin el grau de periodisme.

b) Respecte al desenvolupament acadèmic fet per tal d'assolir les competències definides pel grau, durant aquests dos primers anys, en finalitzar cada curs, s'han realitzat estudis i anàlisis generals quantitius, i també s'han analitzat els resultats assignatura a assignatura. Així, s'ha constatat una petita millora del rendiment acadèmic del primer al segon any d'aplicació de les reformes de Bolonya (segons es pot comprovar en els indicadors), malgrat hi hagut un petit empitjorament en la taxa d'abandonament. A banda d'aquests indicadors, hi ha un altre que

ens sembla decisiu: la comparació entre els resultats del pla Bolonya i els del pla pre-Bolonya, per tal d'establir el "salt" que ha suposat la introducció de les noves estructures i les noves metodologies. Amb aquest objectiu, hem portat a terme un estudi intern que ens ha confirmat una evident millora dels resultats d'avaluació un cop introduïdes les reformes acadèmiques.

Però tornant als resultats de les taxes de rendiment i d'abandonament, en l'anàlisi qualitativa que hem fet, hem pogut constatar un factor fonamental: la importància del volum dels grups d'assignatura. Si el primer any d'aplicació tots els grups d'assignatura disposaven d'un número òptim d'estudiants, en el segon any d'aplicació (a primer curs) s'han hagut d'incorporar els estudiants repetidors, el que suposat, en ocasions, tenir grups massa grans, fet que, òbviament, pot influir en els resultats dels grups afectats: malgrat tenir una taxa de rendiment acceptable, per sobre del 80, el nostre objectiu és millorar aquesta xifra fins aproximar-nos a taxes properes al 90. Per això hem posat en marxa els mecanismes de revisió per tal de trobar solucions a aquest problema. Aquestes solucions han vingut, bàsicament, de la mà d'un ampli procés de reforma dels espais físics de les aules, un procés que ja va començar el curs 2008-09 i que en bona mesura s'ha culminat en el començament d'aquest curs 2010-11.

Pel que fa a les competències concretes desenvolupades aquests dos anys, el nou pla d'estudis, en el seu desplegament inicial, s'ha centrat, fonamentalment, en l'assoliment de les competències generals del grau, en bona mesura comunes a la resta dels graus de Comunicació que s'hi imparteixen a la Facultat. Així, i seguint la memòria del grau de Periodisme, s'ha posat l'accent en competències com ara: la capacitat expressiva (bàsicament, mitjançant les dues primeres assignatures de Seminari i l'assignatura de Llengua, totes a primer curs i amb múltiples vincles entre elles, tant a nivell de continguts com fins i tot de professors); la capacitat d'expressar-se en anglès (mitjançant quatre assignatures obligatòries d'anglès, centrades en les pràctiques comunicatives, coordinades per un equip de professors que treballa l'avaluació de manera cooperativa); la capacitat de treballar en equip (mitjançant, sobretot, les assignatures de seminari i també els grups reduïts de les diferents assignatures); i, de manera molt intensa, el coneixement interdisciplinari que permeti avançar cap al coneixement del món actual (amb assignatures tan fonamentals com ara les vinculades amb els camps de la Filosofia, la Sociologia, la Història, l'Estètica, l'Economia i el Dret). En concret, 10 de les 23 assignatures impartides durant aquests dos primers anys han estat directament relacionades amb aquests coneixements contextualitzadors.

També s'han començat a introduir les competències específiques del grau de Periodisme, fonamentalment les més essencials, associades a la capacitat per seguir

l'actualitat informativa (mitjançant, sobretot, de assignatures com Introducció al Periodisme, i les dues assignatures seminari de segon curs).

Vista la valoració del punt anterior, s'han establert les següents accions:

a) La millora i l'adaptació dels espais acadèmics. Per tal d'afrontar la multiplicació dels grups reduïts d'assignatura, i també per evitar grups massa grans, des de l'inici de la implantació de la reforma, al curs 2008-09, es van fer obres de reestructuració que han suposat la creació de cinc noves aules, amb capacitat fins a 80 estudiants. Per poder portar a la pràctica aquesta reforma ha estat vital la inauguració del nou edifici de la Biblioteca, el que ha significat l'alliberament dels espais que ocupava la biblioteca antiga a l'edifici principal. Així, a més a més de les aules, s'han pogut crear nous espais de treball per a diferents activitats de la Facultat (servei d'equipaments, antics estudiants, activitats dels estudiants, pràctiques i Borsa de Treball) i, sobretot, s'han pogut modificar els espais de treball dels professors amb una nova Sala de Professors i amb despatxos en els quals els professors puguin desenvolupar les activitats de seguiment i tutorització vinculades a les noves necessitats de les assignatures. Tota aquesta remodelació dels espais ha finalitzat en començar el curs 2010-11.

En relació al nombre de doctors i doctors acreditats, la prioritat és la contractació de professors doctors i doctors acreditats així com la potenciació d'un gran nombre de professors, provinents del món professional, que estan en procés d'acabament de la seva tesi doctoral. Es tracta, evidentment, d'una prioritat, no només dels estudis de Periodisme, sinó del conjunt de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna.

b) De cara a la implantació del tercer curs adaptat a Bolonya (2010-11) ja s'ha tramitat una proposta de modificació no substancial que consisteix en obrir el ventall d'optatives pròpies de Periodisme a la resta de graus de Comunicació que imparteix la Facultat, de manera que els estudiants de Periodisme també puguin escollir les optatives de la resta. L'objectiu és enriquir les possibilitats d'itineraris propis per part dels estudiants, optimitzar el volum i el rendiment dels diferents grups d'assignatures optatives, al mateix temps que també garantir la seva viabilitat.

c) També està previst presentar una proposta de modificació no substancial que consistiria en la reubicació de la assignatura "Seminari I. Introducció a la Comunicació" dins el mòdul 1. El principal motiu d'aquest ajust és la millora de la coherència que suposaria lligar continguts dins un bloc (el mòdul 1) dedicat a l'expressió lingüística. De fet, l'assignatura "Seminari I", en el seu tercer any des de l'inici de la reforma, s'està centrant en els aspectes més dirigits cap a

l'argumentació (el que permet aprofundir una de les competències generals del grau), per la qual cosa el nou enquadrament dins el mòdul 1 no pot més que redundar en la seva eficàcia.

d) Per últim, per tal de potenciar la competència d'expressió en anglès, a partir del curs 2010-11 s'està oferint als estudiants que ja han assolit els quatre nivells que ofereix la Facultat (en el cas que ho facin abans dels quatre semestres inicialment previstos) , unes classes de perfeccionament i de conversa.

4. Idoneïtat del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat (SGIQ) per al seguiment de l'ensenyament

Aquest informe ha estat elaborat per l'equip responsable del SGIQ de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna. En concret, pels Drs. Josep Rom i Alfons Medina, a partir dels informes recollits pel Director del Departament de Comunicació de la FCCB (Ll. Pablo Capilla) i el Director del Grau de Periodisme (Dr. Marçal Sintès), en les seves comunicacions periòdiques i reunions de coordinació amb els coordinadors de les diferents àrees (mòduls), les reunions amb el professorat que imparteix docència dins del Grau de Periodisme, amb els coordinadors de pràctiques i responsables de la borsa de treball, així com de les evidències recollides a partir de les reunions amb els delegats dels alumnes i les sessions de tutories i avaluació amb l'alumnat del grau de Periodisme. Tal i com es detalla en el Manual del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat, els Directors dels Graus i el Director del Departament de Comunicació són els responsables de garantir els mecanismes de disseny, control, aprovació i planificació de les titulacions. Aquests conformen la Comissió de Graus de la FCCB. El procés que se segueix per garantir la qualitat dels programes formatius és força satisfactori per tal de recollir les possibles millores en els ensenyaments.

A partir de les evidències recollides per la Comissió de Graus (actes de les reunions de mòduls, reunions de coordinació d'assignatures i altres comissions específiques de treball) s'han discutit intensament els diferents problemes generats per la implantació del nou model així com les propostes adoptades (comentades en l'apartat anterior). En aquest punt la recollida d'informació a partir dels coordinadors dels mòduls ha estat vital, i la creació de grups docents d'assignatures, que possibiliten un treball real de coordinació i de compartimentació de recursos i metodologies didàctiques. En aquest sentit, la revisió periòdica de l'oferta i dels

programes per part de la Comissió de Graus i els coordinadors de curs fa estar alerta de qualsevol possible incidència o mancança que es pugui produir.

En relació al desenvolupament acadèmic, a partir de l'anàlisi de resultats mitjançant enquestes i altres estudis quantitius, la Comissió de Graus ha observat com es constata una lleugera millora en el rendiment acadèmic, tal i com comentàvem en el punt anterior, tot i que hi ha un lleuger augment de la taxa d'abandonament. Altres elements i constatacions que ha recollit la Comissió de Graus és la progressiva adaptació dels aularis i els equipaments del centre a la gran quantitat de grups reduïts que oferta la Facultat.

Dr. Marçal Sintès

Director del Grau de Periodisme



Dr. Josep Rom

Responsable de l'execució de l'IST.

